

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ “НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ТЕРАПІЇ
ІМЕНІ Л. Т. МАЛОЇ НАМН УКРАЇНИ”
ГО «УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ПРОФІЛАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ»
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕПАРТАМЕНТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ДЕПАРТАМЕНТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ХАРКІВСЬКЕ МЕДИЧНЕ ТОВАРИСТВО

Матеріали
науково-практичної конференції
з міжнародною участю

**“ЮВІЛЕЙНІ ТЕРАПЕВТИЧНІ ЧИТАННЯ.
КЛІНІЧНА ТА ПРОФІЛАКТИЧНА МЕДИЦИНА:
ДОСВІД ТА НОВІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ”,**

**ПРИСВЯЧЕНОЇ 100-РІЧЧЮ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
АКАДЕМІКА Л. Т. МАЛОЇ**

11-12 квітня 2019 року

Харків,
2019

УДК: 616.1/4-036-084(063)

Відповідальний редактор
Г. Д. Фадєєнко

Редакційна колегія:
Гальчінська В. Ю., Гріднєв О. Є., Коваль С. М., Ісаєва Г. С.,
Колеснікова О. В., Копиця М. П., Крахмалова О. О., Несен А. О.,
Рудик Ю. С., Серік С. А., Топчій І. І.

Відповідальний секретар: Грідасова Л. М.

Ю 33 “Ювілейні терапевтичні читання. Клінічна та профілактична медицина: досвід та нові напрямки розвитку”: Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвячені 100-річчю від дня народження академіка Л. Т. Малої, 11-12 квітня 2019 р. /за ред. Г.Д. Фадєєнко та ін. – Х., 2019. – 332 с.

У збірник включено тези доповідей, в яких висвітлено роль академіка Л. Т. Малої у становленні терапевтичної школи науковців, показано участь Інституту терапії в розробці основних положень профілактичної медицини, розглянуто питання профілактики неінфекційних захворювань та подальший розвиток наукових досліджень в сфері профілактики неінфекційних захворювань.

Матеріали конференції призначені для спеціалістів різних медичних спеціальностей, що займаються проблемами теоретичної та практичної медицини, а також студентам медичних закладів.

АССОЦИИИ ГЕНЕТИЧЕСКОГО ПОЛИМОРФИЗМА IRS-1 С ВЫРАЖЕННОСТЬЮ РАЗЛИЧНЫХ КОМПОНЕНТОВ МЕТАБОЛИЧЕСКОГО СИНДРОМА У ГИПЕРТЕНЗИВНЫХ ПАЦИЕНТОВ

Псарёва В. Г.

Сумский государственный университет, г. Сумы, Украина

Цель: установление возможных ассоциаций полиморфизма гена IRS-1 с выраженностью различных компонентов метаболического синдрома (МС) у пациентов с артериальной гипертензией (АГ).

Методы: обследовано 187 пациентов с АГ в возрасте 45-55 лет. Контрольная группа состояла из 30 лиц, сопоставимых по возрасту и полу. Проводились исследования биохимических показателей крови, цветное доплеровское картирование, молекулярные генетические исследования (генотипирование полиморфного маркера Gly972Arg гена субстрата инсулинового рецептора (IRS-1)), глюкозотолерантный тест, проба с реактивной гиперемией, антропометрия, определялись уровни адипонектина, СРБ, интерлейкина-6 (IL-6), индекс НОМА.

Результаты: 55,1% пациентов имели абдоминальное ожирение (АО), 33% – гипергликемию натощак, 22,9% – диагностированный менее 2 лет назад сахарный диабет 2 типа, у 70,1% – дислипидемию. Инсулинорезистентность (ИР), оцененная по индексу НОМА, установлена у 67,8% пациентов. Дисгликемия отмечалась у 13,9%, эндотелиальная дисфункция – у 72,7%, а провоспалительное состояние – у 65,8%. Пациенты с артериальной гипертензией имели следующее распределение генотипов IRS-1: Gly/Gly – 47,9%, Gly/Arg – 42,2% и Arg/Arg – 10,7%, тогда как в контрольной группе имелись достоверные отличия в распределении генотипов: Gly/Gly – 86,8% ($p < 0.01$), Gly/Arg – 9,9% ($p < 0.01$) и Arg/Arg – 3,3% ($p < 0.05$). Пациенты основной группы с Arg/Arg и Gly/Arg генотипами имели достоверно более высокие уровни глюкозы ($p < 0,05$), инсулина ($p < 0,05$), НОМА-IR ($p < 0,01$), триглицеридов ($p < 0,05$), чем пациенты с Gly/Gly генотипом. При этом индекс массы тела (ИМТ), объем талии, уровни АД, адипонектина, липопротеинов высокой плотности (ЛПВП), IL-6, СРБ, степень эндотелий зависимой вазодилатации (ЭЗВД), а также частота встречаемости нарушенной толерантности к глюкозе достоверно не отличались при различных вариантах генотипов IRS-1.

Выводы: частота встречаемости различных вариантов генотипов гена IRS-1 достоверно отличалась у практически здоровых лиц и у гипертензивных пациентов с различными компонентами МС. У гипертензивных пациентов полиморфизмы гена IRS-1 (Arg/Arg и Gly/Arg) ассоциируются с такими компонентами метаболического синдрома, как гипертриглицеридемия и гипергликемия натощак; указанные полиморфизмы не ассоциируются с увеличением объема талии, снижением ЛПВП, провоспалительным состоянием, эндотелиальной дисфункцией и дисгликемией.